

การพัฒนาสำนักงาน ปปง. ให้เป็นองค์กรคุณธรรมในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

โดย นายสนธยา เหลืองเจริญลาภ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและมาตรการ
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงาน ปปง. มีภารกิจในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : AML/CFT) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีความร่วมมือในเรื่องดังกล่าวกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งนอกจากสำนักงาน ปปง. จะต้องปฏิบัติตามภารกิจในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลแล้ว ยังต้องมีการกำหนดมาตรการในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลในด้าน AML/CFT อีกทางหนึ่งด้วย โดยจะมีคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เป็นผู้กำหนดมาตรฐานสากลดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของสำนักงาน ปปง. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แสดงเจตจำนงในการเข้าร่วมโครงการบรรษัทธรรมภิบาลแห่งชาติ ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศที่ได้รับการสนับสนุนโดยธนาคารโลก โดยบรรดาประเทศที่เข้าร่วมโครงการนี้จะต้องยอมรับที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสากลเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ดีในระบบการเงินของประเทศ ๑๒ ด้าน และหนึ่งใน ๑๒ ด้านคือ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงาน ปปง. เป็นที่เชื่อถือและได้รับการยอมรับต่อสาธารณชน สำนักงาน ปปง. จึงต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นองค์กรคุณธรรมและความโปร่งใส โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และบุคลากรสำนักงาน ปปง. ได้ร่วมกันกำหนดวัฒนธรรมองค์กรไว้ว่า “โปร่งใส ไร้ทุจริต มีจิตบริการ ทำงานเป็นทีม” และสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสำนักงาน ปปง. ในการที่จะพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ตอบสนองความต้องการด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยนำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง. ในประเด็นตามตัวชี้วัดข้อกำหนดการประเมิน ITA ได้แก่ ตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่ ตัวชี้วัดการใช้งบประมาณ ตัวชี้วัดการใช้อำนาจ ตัวชี้วัดการใช้ทรัพย์สินของราชการ ตัวชี้วัดการแก้ไขปัญหาการทุจริต ตัวชี้วัดคุณภาพการดำเนินงาน ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการสื่อสาร ตัวชี้วัดการปรับปรุงการทำงาน ตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูล และตัวชี้วัดการป้องกันการทุจริต

สำนักงาน ปปง. ได้มีการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นองค์กรคุณธรรมในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงาน ปปง. ในการที่จะช่วยกันพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง. โดยร่วมกันพัฒนางานในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้มีหลักเกณฑ์และ

ขั้นตอนการดำเนินงานที่มีความชัดเจน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกสามารถให้คำแนะนำติชมการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง.ได้ จัดให้มีช่องทางในการรับแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตของบุคลากรสำนักงาน ปปง. และมีการดำเนินการด้วยความเด็ดขาดรวดเร็วหากมีบุคลากรสำนักงาน ปปง.กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ และมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานในการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผลของการพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง.ให้เป็นองค์กรคุณธรรมในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดังกล่าว ส่งผลให้สำนักงาน ปปง.ได้คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๙๗.๔๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่ในอันดับ AA ซึ่งเป็นอันดับสูงสุดของการประเมิน โดยปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาสำนักงาน ปปง. ให้เป็นองค์กรคุณธรรมในการป้องกันและปราบปรามฟอกเงิน คือ

๑. ผู้บริหารใส่ใจและให้ความสำคัญในการที่จะปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานของสำนักงาน ปปง. ให้เป็นที่เชื่อถือและได้รับการยอมรับจากประชาชน ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

๒. ใช้เครื่องมือการประเมิน ITA เป็นแนวทางในการที่จะพัฒนาประสิทธิภาพและการบริหารองค์กรให้เป็นองค์กรคุณธรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล

๓. มีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกได้รับทราบและเข้าใจถึงภารกิจและการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง.ได้อย่างถูกต้องตามข้อเท็จจริงอย่างสม่ำเสมอ

๔. กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง. ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงานภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนดไว้

๕. มีการจัดเตรียมข้อมูลและมีการสอบถามความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลให้พร้อมก่อนการประเมิน โดยอาศัยการทำงานร่วมกันเป็นทีมของบุคลากรสำนักงาน ปปง.

เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการเป็นองค์กรคุณธรรมในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสำนักงาน ปปง.จะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑. ผู้บริหารควรมีการสื่อสารถึงบุคลากรในสำนักงาน ปปง.อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้รับรู้เจตนารมณ์ในการที่จะพัฒนาสำนักงาน ปปง.ให้เป็นองค์กรคุณธรรมและมีความโปร่งใสในการดำเนินงานในทุกขั้นตอน โดยให้บุคลากรทุกคนพึงตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรร่วมกันเป็นทีม ปปง. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดแก่ประชาชน

๒. ควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้บริการของบุคลากรสำนักงาน ปปง. เนื่องจากทุกหน่วยงานในสำนักงาน ปปง. สามารถให้บริการแก่ผู้มาติดต่อ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการในภารกิจที่หน่วยงานของตนรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือ การให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน ใช้ภาษาที่เป็นไปด้วยไมตรีจิต เร่งรัดการทำงานตามสายงานที่รับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นต่อการดำเนินงานตามที่ได้รับภารกิจขอ ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว รวมถึงการจัดทำป้ายบอกสถานที่ ป้ายแสดงขั้นตอนและระยะเวลาการติดต่องานเพื่อให้ผู้มาติดต่อสามารถอ่านหรือติดต่องานได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องสอบถามใครตั้งแต่ทางเข้าจนถึงตัวบุคคลผู้ให้บริการ และคอยติดตามงานและให้ความสนใจต่องานที่ให้บริการอย่างเต็มที่

๓. ควรมีการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตภายในสำนักงาน ปปง. โดยระวังไม่ให้เกิดการทุจริต ทั้งทางตรงและทางอ้อมแม้เป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะการกระทำผิดแม้เพียงเล็กน้อยหากทำบ่อย ๆ ก็จะทำให้เกิดความเคยชินจนนำไปสู่การทุจริตที่ใหญ่ขึ้น ซึ่งการป้องกันการทุจริตดังกล่าวจะดำเนินการโดยการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการ และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ที่อาจเกิดขึ้น โดยผู้บริหารในแต่ละหน่วยงานต้องให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างจริงจัง โดยต้องลดมายาคติ (Mythology) ที่ทำให้ยากต่อการเข้าถึงความจริงที่คิดว่าการที่ทำงานในความรับผิดชอบ ของหน่วยงานตนเองมาจัดทำกระบวนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพราะว่าเกิดการทุจริตขึ้นแล้วภายใน หน่วยงานของตนเอง หากมีการจัดทำมาตรการบริหารความเสี่ยงการทุจริตก็จะเกิดภาพที่ไม่ดีต่อหน่วยงาน ของตน ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง และควรเปลี่ยนกรอบความคิด (Mindset) โดยให้คิดว่าการดำเนินงานตาม ภารกิจที่สำคัญของหน่วยงานตนเองมาจัดทำกระบวนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จะเป็นการป้องกันการ ทุจริตหรือประพฤตินิชอบที่เราอาจคาดไม่ถึง ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตและลดความเสียหายหากเกิด การทุจริตได้มากกว่าการไม่มีมาตรการบริหารความเสี่ยงการทุจริต และควรจัดลำดับความสำคัญและกำหนด เป้าหมายหลักให้สอดคล้องกับความเป็นจริง สามารถวัดความก้าวหน้าและความสำเร็จได้จากเอกสารหลักฐาน หรือการสำรวจความคิดเห็นของสาธารณชน แล้วนำความคิดเห็นนั้นมาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

๔. ควรให้ความสำคัญกับการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียภายนอก ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการที่จะช่วยป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภายในสำนักงาน ปปง. เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงหากบุคลากรของ สำนักงาน ปปง. กระทำการทุจริตหรือประพฤตินิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอกได้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการทุจริตของบุคลากรสำนักงาน ปปง. และมีส่วนร่วมในการพัฒนาและ ปรับปรุงการดำเนินงานของสำนักงาน ปปง. ในทุกมิติ เพื่อจะได้รับทราบถึงความต้องการและปัญหาอุปสรรคต่อ การดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้ การดำเนินงานของสำนักงาน ปปง. จะไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอกเกินความจำเป็น และเป็นการปิดช่องว่างที่อาจทำให้บุคลากรของสำนักงาน ปปง. ถือโอกาสเรียกรับ ผลประโยชน์หรือกระทำการทุจริตจากการปฏิบัติหน้าที่ได้

หากสำนักงาน ปปง. สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าวได้ จะเป็นส่วนหนึ่งในการ ผลักดันความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะทำให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและ ประพฤตินิชอบ สามารถยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยให้อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจะสามารถพัฒนาสำนักงาน ปปง. ให้เป็นระบบราชการ ๔.๐ ได้อย่างยั่งยืน